

**Горецька А. С.,**  
студентка 3 курсу факультету лінгвістики  
Національного технічного університету України  
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

**Туришева О. О.,**  
кандидат філологічних наук, доцент,  
доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови  
Національного технічного університету України  
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

**Єгорова О. І.,**  
кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології  
Сумського державного університету

## СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ ТОП-10 «МОЛОДІЖНОГО СЛОВА РОКУ 2018»

**Анотація.** Публікація висвітлює актуальне питання вивчення сленгізмів із проекцією на їхні структурні особливості. Матеріалом дослідження слугували лексичні одиниці, представлені в топ-10 номінації «Молодіжне слово року 2018»: *verbuggt*, *glucose-haltig*, *Ehrenmann/Ehrenfrau*, *Lauch*, *Auf dein Nacken!*, *AF* (as fuck), *sheeeesh*, *Ich küsse dein Auge*, *Snackosaurus*, *lindnern*. Мета публікації полягає у виявленні структурних особливостей німецьких лексичних одиниць, які цього року ввійшли до топ-10 «Молодіжного слова року». Досягнення поставленої мети дасть нам змогу тримати руку на пульсі потенційних змін, які можуть відбуватися в межах молодіжного лексикону, як-от нових джерел його поповнення, виявлення різного роду модифікацій сучасних лексичних новотворів тощо. Унаслідок дослідження було встановлено, що серед проаналізованих «слів-переможців» представлено всі базові моделі словотвору. Ці дані повністю корелюються з результатами, отриманими під час аналізу сленгізмів, що увійшли до топу «Молодіжного слова року 2017». Йдеться про різного типу композити, утворені шляхом слово- та основоскладання, слова-корені, деривати, аббревіатури (ініціальні літерні та аббревіатури, утворені через поєднання цілого слова та частини іншого слова) тощо. В аспекті наявності запозичень виділяємо вплив турецької й арабської мов (*Auf dein Nacken* та *Ich küsse dein Auge*), який не було виявлено у нашому минулорічному дослідженні. При цьому запозичення з англійської мови своєї актуальності та популярності не втрачають. Метафоризація та метонімізація залишаються одним з основних шляхів поповнення словникового запасу сучасної молоді. Перспективним вважаємо дослідження повного корпусу сленгізмів, які претендували на звання «Молодіжного слова року 2018», на предмет їхнього семантичного наповнення, що передбачає детальний аналіз мотиваційних факторів, які стають вирішальними під час утворення нових лексичних одиниць сучасного молодіжного сленгу та є важливими під час їх відтворення іншими мовами.

**Ключові слова:** молодіжне слово року, сленг, структура, словотвір, запозичення.

**Постановка проблеми.** Публікація є логічним продовженням спільної роботи над дослідженням сучасного німецькомовного молодіжного сленгу (див. минулорічну статтю «Молодіжне слово року як актуальний об'єкт лінгвістичного аналізу», опу-

бліковану у Науковому віснику Херсонського державного університету; випуск 32 [1]). Матеріалом статті стали лексичні одиниці, номіновані на звання «Молодіжне слово року» (*Jugendwort des Jahres*) 2018 року, ініційоване видавництвом Langenscheidt.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Сленг, зокрема молодіжний, як динамічна лексична система постійно перебуває в полі зору мовознавців. Серед вітчизняних науковців німецький молодіжний сленг на рівні дисертацій вивчали Л.В. Олійник (лексико-семантична специфіка синонімії), О.С. Христенко (особливості використання сленгової лексики у різних типах дискурсу), О.В. Поздняков (системні і кількісні особливості номінативних процесів для сленгізмів). Серед зарубіжних колег молодіжний сленг досліджували Я. Андроут-сопоулос, С. Аугенштайн, Г. Генне, Г. Еманн, Є. Нойланд, П. Шлобінські, Ф. Янушек та багато інших.

**Мета статті** полягає у виявленні структурних особливостей німецьких лексичних одиниць, які цього року ввійшли до топ-10 «Молодіжного слова року». Досягнення поставленої мети дасть нам змогу тримати руку на пульсі потенційних змін, які можуть відбуватися в межах молодіжного лексикону, як-от нових джерел його поповнення, виявлення різного роду модифікацій сучасних лексичних новотворів тощо.

Перш ніж перейти безпосередньо до аналізу лексичних одиниць, вважаємо за необхідне представити повний їх перелік із роз'ясненням значення кожного вислову. Отже, топ 10 слів-переможців у категорії «Молодіжне слово року 2018» [3]:

1. *verbuggt* (voller Fehler, falsch gestrickt)

z.B.: *Du bist so verbuggt, du nervst!*

2. *glucose-haltig* (süß)

z.B.: *Der Tim ist echt glucose-haltig.*

3. *Ehrenmann/Ehrenfrau* (Gentleman, Lady, jemand, der etwas Besonderes für dich tut)

z.B.: *Ein Ehrenmann rennt keiner Frau hinterher.*

4. *Lauch* (Trottel)

z.B.: *“Ey, du Lauch!”*

5. *Auf dein Nacken!* (Du zahlst!)

z.B.: *Heute geh' ich essen, auf dein Nacken. Die Rechnung geht an dich, auf dein Nacken* (слова пісні «*Auf deinen Nacken*»; автор *Ali Bumaye*).

6. AF, as fuck (Betonung, wie besonders etwas ist)

z.B.: *Die neue Staffel ist sick as fuck!*

7. sheeeesh (Wirklich? Echt jetzt? Nicht dein Ernst?!)

z.B.: *"Sheesh. Das ist nice!"*

8. Ich küsse dein Auge (Ich hab dich gern oder ein sehr starkes Danke)

z.B.: *Und ich küsse deine Augen dafür, dass du mitlachst, mitweinst, down bist mit mir* (слова пісні "Immer Noch"; автор Vega).

9. Snackosaurus (verfressener Mensch).

10. lindern (lieber etwas gar nicht machen, als etwas schlecht machen)

z.B.: Andy: *"Macht Bert heute mit?"* – David: *"Nee der hat Angst und lindert!"* (Er ist also nicht dabei.)

Далі у статті представлено стислу характеристику кожної лексеми з огляду на її базові структурні характеристики. Почнемо з переоможця. 2018 року топ очолило слово *Ehrenmann/Ehrenfrau* – детермінативний композит, який утворився шляхом складання двох окремих німецьких основ *Ehre* + (n) + *Mann/Frau* і супроводжується інтерфіксацією. Дослівно українською мовою перекладається як *шанований(-а) чоловік / жінка*; у німецькому молодіжному сленгу ця одиниця функціонує для позначення людини, яка робить для Вас щось особливе, поводить себе з оточуючими гідно та виховано [4]. У контексті «розбіжностей між словом та ділом» слово може набувати негативної конотації.

Дериват *verbuggt* увійшов до молодіжного сленгу з мови програмування шляхом ад'єктивації іменника *der Bug*, який вживається на позначення помилки в комп'ютерній програмі [4]. За допомогою афіксації через приєднання префікса *ver-*, основною функцією якого в заданому контексті є інтенсифікація значення, утворився прикметник на позначення когось або чогось, що містить у собі помилки. Така модель словотвору є характерною для німецької мови, зокрема за різних типів конверсії (номіналізації, ад'єктивації тощо).

*Glucose-haltig* [4] композит, що утворився шляхом складання компонентів *Glucose* + *haltig* (цей компонент є псевдодериватом (пор. з нім. дієсловом *halten*), у чистому вигляді в німецькій мові не вживається) та використовується для опису людини, яку вважають «солоденькою», тобто гарненькою, милою, приємною. Це слово є актуальним з огляду на те, що сучасне німецьке суспільство в останні роки все більше приділяє уваги тому, що воно споживає і які компоненти містяться в тих чи інших продуктах. А тому ми припускаємо, що у значенні композиту *glucose-haltig* закладено також гіперболізоване іронічне ставлення до людей, які занадто багато уваги приділяють таким питанням. Цікавим фактом є те, що редакція до останнього сумнівалася, чи буде молодь використовувати це слово. Як бачимо, результат перевершив сподівання.

Кореневе слово *Lauch*, первинне значення якого «цибуля порей», в молодіжному сленгу набуло негативної конотації шляхом метафоризації. Молодь використовує іменник на позначення невпевненої в собі людини, якій бракує інтелектуальних і фізичних потенцій [4].

Помітними стали номінанти з арабським і турецьким походженням: *Auf dein Nacken* та *Ich küsse dein Auge*. Перший вислів розцінюється як пропозиція / запрошення (рідше вимога), коли за вас платить інша людина. Вживається як у прямому, так і в переносному значенні. Найвищий ступінь вдячності німецька молодь підкреслює виразом *Ich küsse dein Auge*. В араб-

ській традиції це також супроводжується поцілунком у повіки, оскільки вважається, що очі є дзеркалом душі, і є виявом поваги, любові, вдячності тощо. У середні віки в Європі подібний жест був проявом прихильності до дівчини [4].

Запозиченням з англійської мови є лексична одиниця *AF (as fuck)*. Лексична одиниця *af* за своєю структурою є ініціальною (літерною) аббревіатурою, утвореною від перших літер двох англійських слів "as fuck". У молодіжному сленгу вона вживається для підсилення значення прикметників і не вживається сепаратно, тобто функціонально замінює німецькі *sehr*, *total* тощо. При цьому в німецькій та англійській мовах немає жодних семантичних відмінностей у використанні аббревіатури *af*. Наприклад:

The party was lit *af*.

Die Party war so richtig gut *af* [4].

Впливу англійської мови зазнав вигук *sheeeesh*, що виражає найвищий ступінь здивування, переляку, роздратування тощо. Яка саме емоція виражається, залежить виключно від комунікативної ситуації. Є дві теорії походження вигуку *sheeeesh*: 1) модифікація англійського *Geez* або *Jeez*, що утворилося від вигуків *Jesus* або *Oh Jesus*; 2) модифікація турецького вигуку *çüş*. І англійське *Geez*, і турецьке *çüş* вживаються в однакових значеннях [4] і слугують для вираження широкої палітри емоцій.

Не менш характерним запозиченням з англійської є лексема *Snackosaurus*, яка вживається для характеристики ненажерливої людини з дуже хорошим апетитом. Цей композит є результатом поєднання англійського слова *snack* (маленький перекус) та усиченого компонента – *saurus* (від англійського *Dinosaur*) [4]. За типом словотвору зараховуємо цю лексему до аббревіатур, утворених шляхом поєднання цілого слова та частини іншого слова.

На формування молодіжних слів впливає також політика та її представники. Яскравим прикладом стало слово *lindern*, яке означає «краще нічого не робити, ніж зробити це погано» [4]. Своїм трактуванням воно завдячує німецькому політику Крістіану Лінднеру, який сказав: «Краще не реагувати, ніж реагувати неправильно» (нім. "Es ist besser, nicht zu reagieren, als falsch zu reagieren") [5]. Це дієслово утворилося шляхом метонімічного перенесення. У німецькій мові дієслову *lindern* характерне абсолютно інше значення: полегшувати, знімати біль тощо.; робити щось більш терпимим [2]. До речі, у 2015 році до топ-10 переможців увійшло дієслово *merkeln* зі значенням «нічого не робити, ухиляючись від прямих відповідей і відповідальних рішень».

На базі досліджень онлайн-ресурсу *Bedeutung Online* представлені вище лексичні одиниці було розподілено на п'ять груп [4]: 1) актуальна лексика (*Ehrenmann/Ehrenfrau*, *Lauch*, *lindern*); 2) застарілі слова (*sheeeesh*, *verbuggt*); 3) запозичена лексика (*AF*, *Auf dein Nacken*, *Ich küsse dein Auge*, *Snackosaurus*); 4) слова з модифікованим значенням (*glucosehaltig*); 5) неологізми (серед топ-10 виявлено не було).

Отже, проаналізувавши результати минулорічних досліджень і підбивши підсумки 2018 року, варто відразу зазначити, що тенденція залишається незмінною: наявність деривації, основокладання, скорочення під час творення нових лексем; помітним залишається також вплив англійської, ба більше: нові сленгізми набувають статусу інтернаціоналізмів. Варто зауважити вплив арабської та турецької мов на молодіжний сленг, що, безумовно, пов'язано з політикою прихильності Німеччини до мігрантів і біженців. Перспективним вважаємо дослідження

повного корпусу сленгізмів, які претендували на звання «Молодіжного слова року 2018», на предмет їх семантичного наповнення, що передбачає детальний аналіз мотиваційних факторів, які стають вирішальними під час утворення нових лексичних одиниць сучасного молодіжного сленгу та є важливими під час їх відтворення українською мовою.

#### Література:

1. Горецька А.С., Туришева О.О. Молодіжне слово року як актуальний об'єкт лінгвістичного аналізу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Лінгвістика»*. 2018. № 32. С. 6–10.
2. Duden Online-Wörterbuch. URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/lindern>.
3. Jugendwort des Jahres 2018. Ehrenmann/Ehrenfrau ... ist das Jugendwort 2018! *Langenscheidt-Verlag*. 2018. URL: <https://www.langenscheidt.com/jugendwort-des-jahres>.
4. Jugendwort des Jahres 2018 – Liste aller Worte + Analyse. *Bedeutung Online*. 2018. URL: <https://www.bedeutungonline.de/jugendwort-des-jahres-2018-liste-aller-worte>.
5. Siebert J. Es ist besser, nicht zu regieren, als falsch zu regieren. *Süddeutsche Zeitung GmbH*. 29.12.2017. URL: <https://www.sueddeutsche.de/politik/jahresueckblick-es-ist-besser-nicht-zu-regieren-als-falsch-zu-regieren-1.3803497>.

#### Горецькая А. С., Туришева О. О., Егорова О. И. Структурные особенности немецких лексических единиц топ-10 «Молодежного слова года 2018»

**Аннотация.** Публикация презентует актуальный вопрос изучения сленгизмов с проекцией на их структурные особенности. Материалом исследования стали лексические единицы, представленные в топ-10 номинации «Молодежное слово года 2018»: verbuggt, glucose-haltig, Ehrenmann/Ehrenfrau, Lauch, Auf dein Nacken!, AF (as fuck), sheeeesh, Ich küsse dein Auge, Snackosaurus, lindnern. Цель публикации заключается в выявлении структурных особенностей немецких лексических единиц, которые в этом году вошли в топ-10 «Молодежного слова года». Достижение поставленной цели позволит нам держать руку на пульсе потенциальных изменений, которые могут происходить в пределах молодежного лексикона, в контексте новых источников его пополнения, обнаружения разного рода модификаций современных лексических новообразований и так далее. В результате исследования было определено, что среди проанализированных «слов-победителей» представлены все базовые модели словообразования. Эти данные полностью коррелируются с результатами, полученными в процессе анализа сленгизмов, которые вошли в топ «Молодежного слова года 2017». Речь идет о различного типа композитах, образованных путем объединения слов или основ, дериватах, аббревиатурах (инициальные буквенные и аббревиатуры, образованные соединением целого слова и части другого слова) и прочее. В аспекте наличия заимствований отмечаем влияние

турецкого и арабского языков (Auf dein Nacken та Ich küsse dein Auge). При этом заимствования из английского языка не теряют своей актуальности и популярности. Метафоризация и метонимизация остаются одним из основных путей пополнения словарного запаса современной молодежи. Перспективным считаем исследование полного корпуса сленгизмов, которые претендовали на звание «Молодежного слова года 2018», на предмет их семантического наповнення, что предусматривает детальный анализ мотивационных факторов, которые играют решающую роль при образовании новых лексических единиц современного молодежного сленга и являются важным фактором в процессе их перевода на другие языки.

**Ключевые слова:** молодежное слово года, сленг, структура словообразование, заимствование.

#### Horetska A., Turysheva O., Yehorova O. Structural features of the German lexical units of the top-10 “Youth Word of the Year 2018”

**Summary.** The following article highlights the urgent issue of studying slang units with their structural features been taken into account. The material of the study was the lexical units represented in the top 10 nominations “Youth Word of the Year 2018”: verbuggt, glucose-haltig, Ehrenmann/Ehrenfrau, Lauch, Auf dein Nacken!, AF (as fuck), sheeeesh, Ich küsse dein Auge, Snackosaurus, lindnern. The purpose of the article is to identify the structural peculiarities of German lexical units that are in this year’s top 10 of “Youth Word of the Year”. Achieving this goal will provide the opportunity to observe potential changes that may occur within the youth vocabulary, such as new sources of replenishment, the identification of various modifications of modern lexical innovations, etc. In the process of research it was defined that all basic models of word-formation were presented among the analyzed “word-winners”. These data correlates completely with results that were obtained during the analysis of slang units included in the top of the “Youth Word of the Year 2017”. These are the various types of composites formed by the word and the stem, the words-roots, derivatives, abbreviations (initial letters and abbreviations formed by combining the whole word and the other part of the other word), etc. In terms of available borrowings the influence of Turkish and Arabic (Auf dein Nacken and Ich küsse dein Auge) is noticeable in our study and which was not found last year. At the same time borrowings from the English language do not lose their relevance and popularity. Metaphorization and metonymization remain primary ways of replenishing the vocabulary of modern youth. We consider the study of the full corpus of slang germs which claimed the title “Youth Word of the Year 2018” for their semantic content, which implies a detailed analysis of the motivational factors that play key role in formation of new lexical units of modern youth slang and are important in their reproduction in other languages.

**Key words:** youth word of the year, slang, structure, word formation, borrowing.